

پرورش توانمندی‌ها و استعداد
در سال‌های اولیه زندگی
فعالیت‌های مناسب برای کودکان ۳ تا ۵ سال

تالیف

مارگارت ساترلند

P.C.P / انتشارات پل چین / لندن، هزار بلوط، دهلی نو

ترجمه

سهیلا بخشی

فهیمة آرین

ویراستار

دکتر رحمت الله خوارزمی رحیم آبادی

انتشارات آوای نور

تهران-۱۳۹۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه: ساترلند، مارگارت بی. Sutherland, Margaret B.
عنوان و نام پدیدآور: پرورش توانمندی‌ها و استعداد در سال‌های اولیه زندگی: فعالیت‌های مناسب برای کودکان ۳ تا ۵ سال / تالیف مارگارت ساترلند؛ ترجمه سهیلا بخشی، فهیمه آرین؛ ویراستار رحمت‌الله خوارزمی رحیم آبادی.
مشخصات نشر: تهران: آوای نور ۱۳۹۴. مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص. : جدول.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۶۷-۲ وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی:
Gifted and talented in the early years: practical activities for children aged ۳ to ۵.
یادداشت: کتاب حاضر نخستین بار تحت عنوان "کودکان تیزهوش و با استعداد در سنین کودکی: فعالیت‌های عملی برای کودکان ۳ تا ۵ سال" با ترجمه‌ی علی مشهدی و جواد غلامی توسط انتشارات آستان قدس رضوی، شرکت به نشانی ر در سال ۱۳۹۰ منتشر شده است.
عنوان دیگر: کودکان تیزهوش و با استعداد در سنین کودکی: فعالیت‌های عملی برای کودکان ۳ تا ۵ سال.
موضوع: کودکان تیزهوش انگلستان / آموزش و پرورش (قبل از مدرسه) / کودکان تیزهوش شناسایی / کودکان تیزهوش انگلستان / آموزش و پرورش (قبل از مدرسه) فعالیت‌های فوق برنامه
شناسه افزوده: بخشی، سهیلا، مترجم ۱۳۴۲-
شناسه افزوده: آرین، فهیمه، مترجم ۱۳۵۵-
شناسه افزوده: خوارزمی رحیم آبادی، رحمت‌الله، ویراستار ۱۳۵۲-
رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ک۲س / LC ۳۹۹۳ / ۲۱۸
رده‌بندی دیویی: ۳۷۱/۹۵
شماره کتابشناسی، ملی: ۳۹۷۸۲۵۵

پرورش توانمندی‌ها و استعداد در سال‌های اولیه زندگی

فعالیت‌های مناسب برای کودکان ۳ تا ۵ سال

تالیف: مارگارت ساترلند

ترجمه: سهیلا بخشی - فهیمه آرین

ویراستار: دکتر رحمت‌الله خوارزمی رحیم آبادی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه آرا: منیرالسادات حسینی

چاپ اول ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۳۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۶۷-۲

تهران: خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان وحید نظری - پلاک ۹۹

تلفن: ۶ - ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

قیمت ۹۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

۹	تقدیر و تشکر
۱۱	مقدمه
۱۵	۱ هوش - معنی این کلمه چیست؟
۳۳	۲ شناسایی
۶۷	۳ فعالیت‌ها و منابع
۹۱	۴ فعالیت جسمی / پیشرفت حرکتی
۱۰۵	۵ موسیقی
۱۱۷	۶ زبان
۱۳۷	۷ ریاضیات
۱۵۳	۸ یادگیری لذت بخش و برای همه است
۱۵۹	منابع
۱۶۰	فهرست لغات

جدا از هرگونه حق انحصاری به منظور تحقیق، مطالعه خصوصی، نقد ادبی و یا مقاله نویسی، همانطور که در حق امتیاز نشر، طراحی و قانون حق ثبت مربوط به سال ۱۹۸۸ مجاز است، چاپ دوباره، نگهداری و یا انتقال این نشریه به هر شکل و یا با هر وسیله تنها با مجوز کتبی ناشران امکان پذیر است و یا تکثیر تصاویر ترسیمی با استفاده از روش‌های مکانیکی یا الکتریکی، که باید مطابق با قوانین حق امتیاز نشر صادر شده توسط نمایندگی صدور مجوز چاپ دوباره باشد. مواردی که مربوط به تکثیر خارج از دایره قوانین ذکر شده است، باید به ناشران گزارش داده شود.

P.C.P

انتشارات پل چین

شرکت چاپ و نشر SAGE

اولیورز یارد یکم

جاده شهری ۵۵

لندن E1Y ۱SP

شرکت چاپ و نشر SAGE

خیابان تلر ۲۴۵۵

هزاربلوط، کالیفرنیا ۹۱۳۲۰

شرکت هندی انتشاراتی سهامی خاص SAGE با مسئولیت محدود

پانسیل اینکلاو ۴۲-B

صندوق پستی ۴۱۰۹

دهلی تو ۱۱۰۰۱۷

شماره کنترل کتابخانه کنگره: ۲۰۰۵۹۰۰۴۳۲

ثبت فهرست برای این کتاب برگرفته از کتابخانه انگلستان است

ISBN ۱-۴۱۲۹-۰۳۶۷-X

ISBN ۱-۴۱۲۹-۰۳۶۸-۸ (pbk)

حروفچینی شده توسط شرکت هنری پنتک با مسئولیت محدود، میداستون، کنت

چاپ توسط شرکت چاپ کرامول با مسئولیت محدود، ویلشایر

درباره نویسنده

مارگارت ساترلند یک استاد، در دانشگاه گلاسکو است. او دارای ۲۳ سال سابقه تدریس در مدارس ابتدایی معمولی، مشاور و پشتیبان رفتاری و همچنین دارای سابقه کار در آموزش عالی است. وی مقالاتی در مورد آموزش و پرورش توانایی و استعداد نوشته است وی صورت مداوم در همایش‌ها سخنرانی داشته و برای شرکت در دوره‌ها، کارگاه‌ها و نشست‌های تحقیقی، آموزشی پیشنهاد می‌باشد.

تقدیر و تشکر

با تشکر از کریستین، شاگرد پنج ساله‌ام، که برای قرار گرفتن در مسیر پرورش دادن توانایی و استعداد، الهام بخش من بود.

و همچنین با تشکر از کارمندان و کودکان مهدکودک و مدرسه ابتدایی کیلر مات، برزدن و لنزی و تشکر ویژه از شوما متیسان، سوزان می، هاجی کار و مری گیلیز برای اجازه بازدید از کلاس‌های پایه ابتدایی و پیشنهادهای مفید و نظرات حمایتی آنها که در هر مرحله از کار نوشتن، همراه من بوده است.

با سپاسگذاری از مشورت و پشتیبانی همکاران و دوستانم کریس اسمیت و رائی گالبریت و همچنین قدردانی از جود باون و شارلوت ساندرس که در انتشارات SAGE همراه من بوده‌اند.

و در نهایت از اندرو و بریاگ به خاطر همراهی‌شان در طی فرآیند نوشتن تشکر می‌کنم.

سپاس ویژه از همه بچه‌هایی که با آنها کار کرده‌ام، چه آنهایی که توانمند و با استعداد بودند و چه کودکانی که به خاطر قرار نداشتن در مکانی درست و عدم دریافت موقعیت‌ها و چالش‌های مناسب، این توانایی‌ها را در آنها پیدا نکردم.

مقدمه

اهمیت آموزش در سال‌های اولیه زندگی را نمی‌توان نادیده گرفت. عشق به یادگیری و حس اشتیاق، هدفمند بودن و خلاقیت که در سال‌های اولیه زندگی شکل می‌گیرد، می‌تواند تا سال‌های جوانی در زندگی افراد جریان داشته باشد. فرصت‌هایی که در این سال‌ها به دست می‌آید، می‌تواند روی شکل‌گیری احساسات افراد در همه عمر موثر باشد و دیدی همه‌جانبه و پرمعنا به نگرش ما به جهان بدهد که می‌تواند منجر به ارتقاء و تکمیل زندگی همه افراد شود. هنگامی که با کودکان خردسال کار می‌کنید، یک موقعیت بسیار مناسب برای ارائه این فرصت‌ها به آنها دارید. این یک جایگاه بسیار ممتاز است و شخصی که در این موقعیت قرار دارد، باید برای کمک به کودکان خردسال و قرار دادن آنها در مسیری که بتواند تمامی توانایی‌ها و شایستگی‌های آنها را مورد تشویق قرار داده و پرورش دهد، بسیار جدی عمل کند.

در صورت خواندن این کتاب، احتمال دارد که توجه بیشتری نسبت به کودکی که توانایی‌های خاص وی به اثبات رسیده است، داشته باشید. کودکی که قابلیت‌های وی فراتر از چیزی است که از همسالان وی انتظار می‌رود، مانند کودک سه ساله‌ای که به قسمت کتابخوانی می‌رود و یک کتاب برای خودش می‌خواند. بدون هیچ شکی کودکان خردسال اغلب بیشتر از آنچه که تصور می‌کنیم، توانا هستند. ابتکارهای ملی در UK (مداخله زودهنگام، اسکاتلند؛ مرحله بنیادی، انگلستان و ولز) به بالا رفتن سطح توقع در میان آموزگاران کمک کرده است. شاید گروهی از کودکان که اغلب با برچسب باهوش و بالاستعداد شناخته می‌شوند، به درستی شناسایی نشده‌اند. تجارب آموزشی دربارهای کودکان، در این کتاب بررسی می‌شود.

ابتکارهای بین‌المللی (UK، ۱۹۹۲؛ UN، ۱۹۸۹) و ملی (SOEID، ۱۹۹۴؛ SEED، ۲۰۰۳؛ DFES، ۱۹۹۸، ۲۰۰۱) شاهد یک حرکت روزافزون به سمت آموزش فراگیر است. بحث‌های زیادی در مورد مفهوم این واژه وجود دارد و تعداد زیادی از کتاب‌ها در بازار فقط به این مسئله می‌پردازند. در راستای اهداف این کتاب، آموزش فراگیر به معنی

یادگیری گروهی کودکان است. کودکان از یکدیگر، از بزرگترهای اطراف خود و از اجتماع و خانواده یاد می‌گیرند. هدف اصلی این کتاب یافتن شیوه‌هایی برای برآوردن نیازهای کودکانی با عنوان کودکان سرآمد، در چهارچوب آموزش و پرورش همگانی است.

بخش اول این کتاب به مطالعه ماهیت هوش می‌پردازد. این بخش به بررسی عنوان‌هایی می‌پردازد که برای معرفی کودکان باهوش و بااستعداد استفاده می‌شوند و بررسی می‌کند که باورهای بزرگترها در مورد هوش، چگونه روی عملکرد، گفتار و کنجکاوای کودکان در سنین پایین تاثیر می‌گذارد. این مطلب آموزگاران را به تفکر در مورد ماهیت هوش دعوت می‌کند.

بخش دوم مشکل شناختن این کودکان را بررسی می‌کند. این بخش شیوه‌هایی عملی را برای شناسایی دانش آموزان باهوش و بااستعداد پیشنهاد می‌کند. سوالات مصاحبه، برگه‌های نظرسنجی و برگه‌های پیگیری شیوه‌هایی هستند که برای تهیه تصویری جامع از یک کودک و توانایی‌های وی مطرح می‌شوند. هنگامی که این اطلاعات گرد آوری می‌شوند، این بخش به بررسی چگونگی ترکیب این داده‌ها با اسناد ملی در جهت به چالش کشیدن تجارب یادگیری می‌پردازد.

بخش ۳ به بررسی چهار حوزه در برنامه‌های آموزشی می‌پردازد: تحرک بدنی/پیشرفت حرکتی، موسیقی، زبان و ریاضی و چند پیشنهاد در مورد واکنش‌های روزمره به توانایی‌های معمول کودکان خردسال و منابع مربوط به آنها را دارد. برگه‌های کار می‌تواند در زمان انجام فعالیت‌ها یا برای تطبیق و پیشروی در جهت اجرای درست برنامه‌های آموزشی فردی به کار آیند. این بخش‌ها ممکن است در درون یا بیرون به عنوان نیازی خاص در ایجاد یک زمینه آموزشی خاص به حساب آیند. در بخش آخر افکار و عقایدی خارج از مطالب این کتاب گرد آوری شده است که بر اهمیت شناسایی کودکان باهوش و بااستعداد تاکید می‌کند و اطمینان می‌دهد که پیشنهاد ما برای داشتن فرصت‌های یادگیری برای همه است.

در این کتاب با سه رویکرد روبرو می‌شوید:

- ۱- این دیدگاه به این مطلب اشاره دارد که آموزگاران در سال‌های اولیه باید در هنگام کار با کودکان باهوش و بااستعداد برخی نکات کلیدی را در نظر داشته باشند.
- ۲- این رویکرد برخی نکات را برای تمرین‌های مناسب پیشنهاد می‌کند.

۳- این دیدگاه بدین معنی است که می‌توانید از صفحات کپی بگیرید.
باید به این نکته توجه شود که چهار کشور دارای پادشاهی متحد با تغییرات کوچکی
این اصطلاحات را پذیرفته اند:

اسکاتلند: دانش آموزان توانا تر

ایرلند شمالی: کودکان باهوش

ولز: دانش آموزان توانا تر و با استعدادتر

انگلستان: باهوش و با استعداد

